

метод дистанційного аудиту — це метод, що використовується для проведення аудиторської діяльності з будь-якого місця, окрім місця розташування об'єкта аудиту [2]. Вищезазначений документ містить деталізоване керівництво щодо поетапної підготовки та проведення АСЯ та є доповненням до стандарту ISO 19011:2018 *Guidelines for auditing management systems*.

Впровадження дистанційного АСЯ є викликом як для аудиторів, так і для організацій. Дистанційний АСЯ має свої переваги та недоліки. До переваг належать: адаптація технологій для аудиту організацій різного профілю, економія витрат на аудит (зокрема транспорт і проживання), мінімізація безпекових ризиків, а також можливість аудиторам проводити перевірки для кількох клієнтів майже одночасно за умови належного управління часом. Серед недоліків варто відзначити високі ризики зниження якості аудиторських послуг через ускладнення процесу отримання доказів аудиту (цифрова або електронна форма), комунікаційні проблеми (відсутність прямого контакту під час опитування), а також певну віддаленість від безпосереднього процесу створення цінності [3].

Дистанційний АСЯ вирішує саме ті завдання, що не можуть бути реалізовані у зв'язку з об'єктивними обмеженнями або ж є результатом попередніх домовленостей між суб'єктами процесу аудиту. Отже, поширення та ефективне використання стандарту ISO/IEC TS 17012:2024 може розглядатися як потенційний тригер змін у загальній системі аудиту якості із збереженням високих стандартів та мінімізацією супутніх ризиків.

Список посилань

1. ISO 9000:2015. Quality management systems. Fundamentals and vocabulary. 58 p.
2. ISO/IEC TS 17012:2024. Conformity assessment. Guidelines for the use of remote auditing methods in auditing management systems. 32 p.
3. Acynthia, A. Wilasitthaa. (2022). The Remote Audit in Post-Pandemic Era: Professional Scepticism and Audit Quality Perspective. *Journal of Economics, Business, and Government Challenges*, 5(2), 1-8.

УДК 347.26

Горіславська І.В. канд. юр. наук, доцент,

gorislavska_i@nubip.edu.ua

Литвин М.М., студентка

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ,
maryna.lytvyn1@gmail.com

КЛАСИФІКАЦІЯ ФОРМ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

Право власності, як фундаментальна категорія цивільного права, реалізується у різноманітних формах, які визначаються правовим статусом суб'єктів та характером майна. У сучасному правовому полі класифікація форм власності має важливе значення, оскільки дозволяє чітко визначити особливості правового режиму майна, обсяг правомочностей власника, а також порядок виникнення, здійснення та припинення права власності. Формування різних форм власності в Україні зумовлено історичними, економічними та правовими чинниками, зокрема переходом від командно-адміністративної системи до ринкової економіки [3].

Цивільний кодекс України не містить вичерпного визначення форм права власності, однак у ст. 318 передбачено, що суб'єктами права власності є фізичні та юридичні особи, держава і територіальні громади. На підставі цього в юридичній науці та практиці загальноприйнято поділяти право власності на приватну, державну та комунальну форми [2].

Приватна власність — це форма власності, при якій майно належить окремим фізичним або юридичним особам на праві приватної власності. Власник має повну юридичну свободу щодо володіння, користування та розпорядження майном, за винятком обмежень, установлених законом. В Україні приватна власність визнається і захищається державою на

рівні з іншими формами власності, що закріплено у ст. 41 Конституції України. Особливістю приватної власності є її індивідуальний характер, економічна мотивація власника та свобода розпорядження ресурсами [1].

Державна власність — це форма власності, у якій суб'єктом виступає держава Україна, що реалізує свої повноваження через уповноважені органи (Кабінет Міністрів України, міністерства, центральні органи виконавчої влади тощо). Майно, що перебуває у державній власності, може бути закріплене за державними підприємствами на праві господарського відання або оперативного управління. До об'єктів державної власності відносяться, зокрема, національні природні ресурси, об'єкти критичної інфраструктури, оборонного призначення, стратегічні підприємства, що мають загальнонаціональне значення. Державна власність, як правило, підлягає особливому правовому режиму з урахуванням публічних інтересів.

Комунальна власність — форма власності, при якій майно належить територіальним громадам сіл, селищ, міст або об'єднаним територіальним громадам. Органами управління комунальною власністю виступають відповідні ради та їх виконавчі органи. Об'єкти комунальної власності включають заклади освіти, охорони здоров'я, житлово-комунального господарства, об'єкти благоустрою, місцеві дороги тощо. У зв'язку з децентралізацією влади та адміністративно-територіальною реформою в Україні комунальна власність набула значного розвитку, а територіальні громади отримали ширші повноваження у сфері управління майном.

Окрім базових форм, у цивілістиці також виокремлюють такі різновиди, як спільна власність, яка може існувати у формі спільної сумісної або спільної часткової. Спільна власність — це форма, при якій майно належить кільком особам одночасно. У спільній частковій власності кожен співвласник має чітко визначену частку в праві власності, тоді як у спільній сумісній — частки не визначені заздалегідь, і право власності реалізується спільно. Типовими прикладами є спільна власність подружжя, співвласників житла, спадкоємців тощо [2].

Також у літературі пропонуються додаткові підходи до класифікації форм власності за іншими критеріями: за способом виникнення (первинна та похідна власність), за характером використання майна (споживча, виробнича, змішана), за рівнем захисту (приватноправова та публічно-правова власність). Однак такі класифікації мають переважно наукове або прикладне значення і не завжди знаходять безпосереднє відображення у чинному законодавстві.

В умовах ринкової економіки та глобалізації форми власності зазнають трансформацій. Зростає значення корпоративної власності, де власниками майна є акціонери (учасники) господарських товариств. Водночас, держава активно використовує механізми приватизації та оренди майна для ефективнішого управління власністю.

Класифікація форм власності дозволяє забезпечити чітку правову регламентацію правомочностей суб'єктів, а також враховувати особливості правового режиму майна залежно від його належності. Розуміння форм права власності є важливим для належного застосування норм цивільного законодавства, вирішення майнових спорів та формування ефективної системи управління власністю в державі.

Список посилань

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV (із змінами та доповненнями). – Київ: Парламентське видавництво, 2019. – 760 с.
2. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (із змінами та доповненнями). – Київ: Парламентське видавництво, 2020. – 72 с.
3. Андреев, В. О. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / В. О. Андреев. – Київ: Юрінком Інтер, 2018. – 432 с.